

Malé zamyšlení na konci roku 2006

V tomto roce tomu bylo již 140 let od události, která neblaze postihla naši obec. V onom neblahém roce 1886 vypukla a na území českých zemí se odehrávala Prusko-rakouská válka – právě vítězstvím Pruska v této válce Bismarck učinil důležitý krok ke sjednocení Německa „krví a železem“. Válka začala 15. června 1886, Rakušané poslali 75 tisíc vojáků do Itálie a 280 tisíc do Čech, kam mířily 3 pruské armády pod velením krále Viléma I. a jeho náčelníka štábu von Moltkeho.

Spolu se saskými spojenci měla rakouská Benedekova armáda početní převahu, 250 tisíc Prusů bylo však daleko lépe připraveno a vyzbrojeno (puška – jehlovka). K rozhodujícímu střetnutí vojsk došlo 3. července u Sadové, blízko Hradce Králové. Tady byl Benedek poražen a jeho síly se už ani nemohly vzbouřit k vážnějšímu odporu. Rakušané ustupovali přes Moravu k obraně Vídně. Ke střetnutí vojsk došlo pak v bitvě u Tovačova (o tom, ale více píšeme na jiném místě).

Úsloví „**Post bellum**“ tedy „**Po válce !**“ se užívalo jako dodatečné označení stavu, který má svůj význam pro ty, kteří v oné válce byli či jí byli bezprostředně postiženi. Tož tedy jaké to „**Post bellum**“ bylo pro usedlíky v okolí Tovačova ? Je několik svědectví toho jak títo byli postiženi pobytém vítězů této bitvy.

Dopisovatel Olomouckých novin tehdy barvitě zachytil naši krajinu po bitvě: „...od Nenačonic k Tovačovu podél cesty jest posud bílo od patronového papíru“ a stěžuje si, že na rozdíl od Prusů „svě padlé nechali Rakušané celý týden ležeti na vrchu země, že mrtvolky celé napuchlé vzdych naplňovati počaly smrtonosným zápachem.“

Pozoruhodné svědectví se zachovalo v kronice Simeona Doubravského, rolníka v Dubu nad Moravou : „...všady byl veliký smrad a hnoje, kde se jenom člověk obrátil a ještě nebyl člověk jistý od těch Prusů, jeden za druhým se ještě pořád táhl a všady chtěli připřež...“, a dále: „Když se Prusí k nám nasadili, tak nastala strašná nemoc, totiž „koleru“, ráno ještě člověk chodil a večer již byl mrtev, tenkrát pomřelo v dubské farnosti 180 v koleru...“

Cholera řádila také na tovačovsku asi 6 neděl a v samotném Tovačově zemřelo na ni tehdy 78 osob a v okolních obcích byl rovněž počet úmrtí značný – v Oplocanech 25 osob, v Ivaní 42, v Klopotovcích 12, v Annově 7 a v Arnoštově 18 osob.

O stavu po válce existuje také svědectví klopotovského Šimona Paráka, který napsal: „Nešťastná naše obec a naše rodiny, na jejichž polích krvavé rejdy války zuřily, nešťastný byl každý jenž úrodu polní čekal, domnívající se, že úroda polní mnohá dřívější léta nahradí. Míra neštěstí mnohých rodin doplněna až po válce, když tu se pruské vojsko rozložilo do obilí, které bylo válkou ušetřeno, táborem a cesty po celých dílech z jednoho tábora do druhého a úroda polní byla zašlapána. Rekvizicemi jsme také příliš mnoho trpěli, obzvláště ten, který o dobytek, koně, krávy a vozy připraven byl.“

Vesnice ty byly na rozdíl od opevněných měst a panských sídel tehdy ve všech válkách prostě vydány na milost a nemilost vojsku nepříteli a mnohdy i domácího, které táhlo a tábořilo kolem. Vymáhané služby poskytované vojskům jim pak nebyly často ani zdaleka uhrazeny.

Psáno v listopadu roku 2006

Z.K.

Vydává Obecní úřad v Klopotovcích. Redakční tým: Zdeněk Klobouk a Petr Indrák. Registrováno MK ČR pod Č.j. E 16862. náklad 150 výtisků. Dodáváno domácnostem v obci zdarma.

Lopotník

**Nezávislý občasník o dění v naší obci
listopad 2006**

*At Vánoce naplní Vaše srdce i Váš domov
radostí a láskou i po celý další rok!!!*

*Příjemné prožití Vánoc a v Novém roce
honě zdraví, štěstí a životní pohody*

přeje všem svým čtenářům - LOPOTNÍK

Dne 29. listopadu se paní Františka Vymětalová dožívá požehnaného věku 100 let.

Paní
Františka Vymětalová.

Narodila se v roce **1906** v Klenovicích na Hané. V tom roce bylo u nás zavedeno všeobecné, rovné a tajné hlasovací právo pro muže, budoucímu básníkovi Jiřímu Wolkerovi bylo tehdy 6 let a do počátku I. světové války zbývalo 8 let. V době vzniku Československé republiky jí bylo 12 let. V 16ti letech vívala návrat našich legionářů do vlasti a v jejich 29 letech byl zvolen prezidentem Edvard Beneš. Když měla 31 let umírá první prezident Československé republiky Tomáš G. Masaryk. V roce mnichovské zrady jí bylo 33 let a našeho osvobození se dočkala ve svých 39 letech. Když měla 72 let (v roce 1978) umřel její manžel pan Jaroslav Vymětal, který se dožil 70 ti let. Ve svých 94 letech spolu s námi vstoupila do třetího tisíciletí a letos v plné duševní svěžesti započíná své druhé století. Žije obklopena svou rodinou a pěti pravnoučaty. Stále má zájem o dění nejen doma, ale také ve světě. Přejeme paní Františce Vymětalové do dalších let hodně zdraví a životní pohody v kruhu její rodiny.

aneb hledáme odpovědi na otázky z minulosti naší obce ...

Dnešním tématem našeho zamyšlení je název naší obce. Chtěli bychom v něm naše čtenáře seznámit s názorem vysloveným v publikaci kterou vydalo Muzeum Prostějovska pod názvem „Jména obcí a osad Prostějovského okresu.“

Autor publikace František Kopečný zde uvádí mimo jiné následující: KLOPOTOVICE mají nejstarší listinný doklad z roku 1213 (kdy se uvádí: „...in villa CLOPOTHOWICH“), další z roku 1223 („...in villa CLOPOTHOWICHI“). (pozn.- in villa znamená ve vsi).

To „KLOPOTOVICI“ z roku 1223 (jak uvádí František Kopečný) je 1. pád tehdy ještě chápáný jako (staré) obyvatelské jméno, a ten nejstarší doklad (z roku 1213) je ve 2. pádě a dnes by se musel přeložit „ve vesnici Klopotovců“ – tj. lidí Klopotových. Ten Klopota dárce jména vesnice a možná i její zakladatel, by byl něco jako dnešní pan CHVÁTAL, nebo třeba SPĚCHAL, POSPÍŠIL – tedy člověk velmi uspěchaný, snad i trochu prudký.

Jména tohoto typu vyznačovala náklonností svých nositelů, jejich charakteristickou vlastností, jako je tomu dodnes u jmen typu – kecal, břídil, packal, blouznil, loudal atp.

Jak jsme uvedli v minulém čísle našeho LOPOTNÍKU - nalezené střepy keramiky na území naší obce pocházejí z 8. a 9. století a tím tedy dokazují, že slovanská rodová ves se u nás nacházela dávno před tím, než byla MORAVA v letech 1000 až 1025 ovládána Poláky.

Tímto vlastně odpovídáme na některé otázky z minulosti naší obce.

Naše ves existovala dávno – 100 až 200 let před obsazením Moravy Poláky. A pokud se týká zdánlivě polských názvů a jmen v minulosti naší obce ? Tady snadno nalezneme odpověď vrátíme-li se k počátkům slovanského jazyka. Jazykově se Slované dělí do tří skupin – západoslovanské, východoslovanské a jihoslovanské. Polština, čeština, slovenština, lužická srbština – ty všechny patří do skupiny západoslovanské. Jen těžko dnes můžeme říci, kdy toto rozdělení vzniklo, ale ještě v 9. století byly vzájemné shody takové, že Slované rozuměli jednomu jazyku - staroslověnětině nebo církevní slovanštině.

Prameny: František Kopečný: Jména obcí a osad Prostějovského okresu, vydalo Muzeum Prostějovska v roce 1985

Pokud vám chybí některé ze starších čísel Lopotníku, je možno si je stáhnout z internetu. Stránky naší obce najdete na adrese: <http://www.klopotovice.cz> . Občasníky jsou ve formátu pdf.

Dne 8. prosince 2006 se uskuteční v zasedací místnosti Obecního úřadu již tradiční setkání s důchodci.

Dne 9. prosince 2006 ZO ČSŽ uspořádá Mikulášskou besídku rovněž v zasedací místnosti OÚ.

Kdo je kdo, aneb naši rodáci... po prvé

pod tímto titulkem budeme postupně uveřejňovat „malé portréty“ našich rodáků, kteří se ve světě tak říkajíc „neztratili“. Bohužel jejich jména upadla nebo již pomalu upadají v zapomnutí. Je až s podivem kolik jich z naší malé obce pochází. Ne o všech toho mnoho víme, ale naši snahou bude tyto vědomosti aproš z části doplnit a uveřejnit. Doufáme, že se setkáme s Vaším pochopením, protože mnohde není už dnes snadné získat aspoň kusé a částečné informace. Všichni si však zaslouží, aby neupadli v zapomnutí. Jsou mezi nimi hudebníci, lékaři, duchovní, důstojníci, učitelé ...

Naším nejstarším ve světě proslaveným rodákem je hudební skladatel **Václav Plachý**, ve Věstníku Pěvecké obce Československé číslo 9 z roku 1927 je o tomto našem rodáku uvedeno: „V roce 1858 zemřel ve Vídni Václav Plachý, skladatel oblíbených klavírních věcí, rodilý Moravan z Klopotovic (* 1785), jenž roku 1833 složil truchlozpěv na smrt divotvorného houslisty, našeho Josefa Slavíka“.

Hudební vzdělání Václav Plachý nabyt u svého strýce **Antonína Plachého** (* 10.5. 1757 v Klenovicích na Hané, + v červnu 1826 v Dubu nad Moravou) kde byl kantorem, kostelníkem, varhaníkem, zpěvákem a houslistou.

Václav Plachý byl hudebním skladatelem, učitelem hudby a varhaníkem ve Vídni. Wiener Musikzeitung ročník 1843, s.193 referují o jeho improvizáčním umění, jež předváděl ve Vídni u píaristů za přítomnosti Františka Krommera - Kramáře. Dvě jeho varhanní skladby jsou uloženy v Moravském museu v Brně / hudebním oddělení /: Pastorální preludie a Fuga pastoralis.

Václav Plachý se narodil 21.zář. 1785 v Klopotovicích v domě číslo 3.

Poznámka: v roce 1812 byl v Klopotovicích fojtem **Jan Plachý**. Další zmínky o rodině Plachých se už u nás neobjevují.

V tomtěz domě 22. října 1882 se narodil rodičům Josefovi Letochovi a Hermíně rozené Kovaříkové syn **Stanislav Letocha**, který byl lékařem v Rožnově pod Radhoštěm. V knize kterou v roce 2005 vydalo město Rožnov pod Radhoštěm se uvádí, že „...kromě jiných působili v Rožnově také Stanislav Letocha, Teodor Frydrych, Antonín Zwinger a jiní.“ Tento náš rodák začal v tomto městě provozovat svou lékařskou praxi 17. května 1926 a působil zde jako lékař okresní nemocniční pojišťovny a zároveň jako městský lékař. Bydlel na Masarykově náměstí v domě číslo 181. Zemřel 18. dubna 1946 v Rožnově pod Radhoštěm.

V roce 1888 (7.7.) se v tomtěz domě narodil **Jindřich Havlík** syn Josefa Havlíka a matky Hermíny rozené Kovaříkové. Jindřich Havlík byl legionářem na ruské frontě.

Poznámka: V roce 1872 je v tomto domě doložen Čeněk Kovařík otec Hermíny prondané Letochové. Další zmínky o rodině Letochových v naší obci jsme neobjevili. V roce 1908 je v domě číslo 3. doložen Josef Havlík manžel Hermíny Kovaříkové. Havlíkovi se později odstěhovali do Pivína.

Prameny: Státní okresní archiv Prostějov, SOA Vsetín, Městský úřad Rožnov pod Radhoštěm.

Kulturní komise Obecního úřadu v Klopotovicích pořádala dva zájezdy. Pro děti do Zoo Lešná a pro důchodce do zámku v Lednici. Zde je několik snímků z těchto zájezdů.

**Dne 15. října v zasedací místnosti Obecního úřadu se konalo
vítání občánků a prvňáčků.**

Adélka Vymětalová

Tereza Hrdiborská

Filip Vymětal

Platy a dávky poddaných v roce 1679:

KLOPOTOVICE

Grunt číslo 1 – Jan DRŠTKA (půlláník) odváděl:

O sv. Jiří	10 grošů 3,5 denáru
O sv. Václavu	10 grošů 3,5 denáru
Z luk o sv. Martinu	7 grošů
Mostné o sv. Václavu	rži 6 osmin měřice
O Vánocích z role dvorské	rži 7 a 1/8 měřice
	pšenice 7 a ~ měřice
	ječmene 7 a ~ měřice
	ovsa 7 a ~ měřice
	ovsa 1 a 2/8 měřice
	slepici 1,5 ks
	vejce 7,5 ks
	sýra 1 ks

o Všech svatých
o Vánocích
o sv. Duchu
o Vánocích

Grunt číslo 4 – Jan KAČER ze zahrady a 5 měřic rolí odváděl:

Ouroku o sv. Jiří	4 groše
Ouroku o sv. Václavu	4 groše
Loučného o sv. Martinu	3 groše 3,5 denáru
O sv. Václavu rži mostní	4/8 měřice
O Všech sv. – ovsu	4/8 měřice

Celkem platy za obec Klopotovice (mimo výnosy dvora):

O sv. Jiří	22 Zlatých	20 grošů	4 denáry
O sv. Václavu	22 Zlatých	20 grošů	4 denáry
Z luk pod Čelčicemi:			
O sv. Martinu	4 Zlaté	24 grošů	
O sv. Václavu rži mostní	25 měřic	7/8	
O Všech svatých- ovsu	46 měřic	2/8	
Pšenice opravní z role dvorské dle míry olomoucké			
o Vánocích	30 měřic		
Rži z těže role dvorské	30 měřic		
O Vánocích – ječmene	30 měřic		
- ovsu	30 měřic		
Slepice o Vánocích	48 a 1 ks		
Vajec o sv. Duchu	4 kopy		
Sýra jeden po 1 groši o Vánocích	32 ks		

K tomu pak poznamenáno:

„Znamenitě se obmedzuje, že rži mostní při sv. Václavu 37,5 měřic s dvorem čtouce, při Všech svatých ovsu 64 měřice rovné míry, plat z luk blátivých Čelčických při sv. Martinu 5 Zlatých 25 grošů, z okrajku rybníka Panniho ročně per 20 Zlatých, z kusu role u pastvíška panského.

pokračování příště

úrodu. A tak i po skončení válek trval odpor sedláků a mnozí raději odchází do hor. Sami Habsburkové udržovali ve zbrani stálou armádu o 50 000 mužích.

Šlechta dále pokračovala ve stavbách mlýnů, kořalen, hostinců, pálenic, pivovarů, zaváděla nová lesní hospodářství. Lesy, které byly doby do té doby jen zdrojem zvěře se nyní stávají zdrojem zisku. To vše se stává dalším břemenem na bedrech poddaných.

Po válce třicetileté sedlák musel robotovat na panském 5 dnů v týdnu od východu slunce až dlouho do noci, bez stravy. Podobně také chalupníci, mimo to však sedlák byl povinen odvádět desátky farářů. Klopotovice odváděly na faru do Tovačova:

- pšenice - 11 kop a 30 snopů,
- ovsu - 11 kop a 30 snopů.

Roboty, úrok, kontribuce a desátek pohlcovaly až 60 % hrubého výnosu rolníkovy práce. Prakticky pracovala pětina až čtvrtina poddaných stále na panském. Všichni poddaní museli odebírat z panského pivovaru a palírny pivo a kořalku, někdy i tolik, že to nemohli ani spotřebovat. Poddaní se bez svolení vrchnosti nesměli stahovat, ženit, ani dát děti na řemesla, nebo na studie. Sedláci neměli dostatek dobytka a tak bylo často vidět, jak soused sousedu pomáhá tahat rádlu a po domácky primitivně vyrobené nářadí, jen aby mohli uhájit holý život. Důsledkem války třicetileté tak bylo posílení panstva a prosazení hegemonie v ekonomice celé země a s tím také spojené nevolnictví poddaného lidu. Vrchnost a její úředníci úbytek sedláků nebrali vůbec v úvahu a peněžitou a naturální rentu předepisovali jako dříve na celou vesnici. Tím se povinnosti poddaných neúměrně množily. Půdy sice bylo dost, ale lidí málo. Vrchnost proto půdu připojovala ke svým dvorům a zakládala dvory nové. K tomu posbírala nejlepší půdu pustých gruntů a poddané nutila k větším robotám.

Když v roce 1665 zemřel hrabě **Julius ze Salmu** pán na Tovačově, tak po jeho smrti tovačovské panství spravovala „mocná otcovská poručnice“ **Salomena hraběnka z Heissenstammu** (rozená z Windisgrécu). Za její vlády vrchnost tovačovská dále poddaný lid všelijakými dávkami přetěžovala. Vznikaly tehdy nové a nové stížnosti poddaných.

Tovačovská vrchnost již před rokem 1656 odkoupila v Klopotovicích „svobodný dvůr **Quardovský**“, který v roce 1656 vykazoval čistý výtěžek 738 Zlatých a v tomto roce ku dvoru připojila další polnosti, což pro poddané znamenalo jen další robotní povinnosti.

V letech 1667 – 1697 vládl na Tovačově **Ferdinand Julius ze Salmu**, po dobu jeho vlády pokračovalo přetěžování poddaných. Ferdinand coby královský komoří a zemský soudce dlíval často mimo panství a úředníci tak měli volnou ruku, stesky poddaných nebraly konce.

Zprávy z radnice

23. veřejné zasedání zastupitelstva obce, konané dne 13. října 2006

Zastupitelstvo obce projednalo:

1. kontrolu usnesení z 22. veřejného zasedání
2. schválení návrhu Zadání pro vypracování Návrhu územního plánu obce
3. rozpočtové opatření číslo 2
4. záměr odkoupení pozemku od pana Krátkého
5. záměr odprodeje obecního pozemku panu Josefu Oravcovi
6. příspěvek MAS Prostějov - venkov
7. pronájem obecního pozemku AVZO Klopotovice
8. žádost o vybudování vjezdu – manželé Dostáloví

Zastupitelstvo obce schválilo:

1. program zasedání zastupitelstva obce
2. ve smyslu § 20 odst. 7 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů a v souladu s § 17., odst. 2 vyhlášky č. 135/2001 Sb., o územně plánovacích podkladech a územně plánovací dokumentaci, ve znění pozdějších předpisů návrh Zadání pro vypracování Návrhu územního plánu obce Klopotovice
3. rozpočtové opatření číslo 3
4. záměr odkoupení pozemku od pana Krátkého
5. záměr odprodeje pozemku panu Josefu Oravcovi
6. příspěvek MAS Prostějov - venkov
7. pronájem obecního pozemku AVZO Klopotovice

Zastupitelstvo obce bere na vědomí:

1. žádost manželů Dostálových o vybudování vjezdu. V rozpočtu obce se do konce roku nepočítá s vybudováním vjezdů občanům.
- 2.

Usnesení z ustavujícího zasedání zastupitelstva obce, konaného dne 31. října 2006

Obecní zastupitelstvo po projednání:

- a) volí v souladu s § 84 odstavce 1., písmene. I zákona o obcích:
    1. starostou obce pana Vladimíra Bradíka
    2. místo-starostou obce pana Ludka Mračka
  - b) schvaluje v souladu s § 96 zákona o obcích jednací řád zastupitelstva obce
  - c) bere na vědomí:
    1. složení slibu všech členů zastupitelstva podle § 69 odstavce 2 zákona o obcích.
-

Volby do senátu ČR

I. kolo voleb ve dnech 20. – 21. října 2006 – výsledky za obec :

Zapsáno ve voličských seznamech:	220 voličů
Voleb se zúčastnilo:	159 voličů
Platné hlasovací lístky :	146 ks
KDÚ ČSL – Petr Kousal	21 hlasů
KSČM - Jaroslav Čížek	37 hlasů
Nezávislý - Vladimír Hlučín	13 hlasů
ČSSD - Božena Sekaninová	43 hlasů
ODS - Ivana Hemerková	23 hlasů
Nezávislý – Vladimír Trunda	9 hlasů

II. kolo voleb ve dnech 26.-27. října 2006 – výsledky za obec:

Zapsáno ve voličských seznamech :	220 voličů
Voleb se zúčastnilo :	82 voličů
Platné hlasovací lístky:	82 ks
ČSSD - Božena Sekaninová	60 hlasů
ODS - Ivana Hemerková	22 hlasů

Komunální volby – obecní zastupitelstvo Klopotovice

KSČM - Oravec Josef	73 hlasů
- Krejčíř František	64 hlasů
- Nesvadbík František	63 hlasů
Sdružení Nezávislých:	
- Bradík Vladimír	110 hlasů
- Beneš Roman	107 hlasů
- Pospíšová Ivana	87 hlasů
- Mraček Luděk	71 hlasů

Místostarosta pan Luděk Mraček

Starosta pan Vladimír Bradík

panském dvoře pástí a husy podtrhávají po dvou dnech v roce, hořeří klenovští a čelčičtí ve dvoře panském ovce „holiti“.

Hořeří židovští v Tovačově povinni řepu, mrkev po dvou dnech okopávají. Hořeří křesťanští z Tovačova povinni jsou na zámek do roku po 4 dnech přijíti uklízetí.

Důchody běžné na panství:

Každý řezník v dědině, který dobytek počne k prodeji bítí, povinen platu pánu dáti jeden kámen loje, v roce celkem 11 kamenů – jeden po 40 groších.

Kdo chce na ptáky číhati, platí ze sítěk po 10 groších a z lepu po 5 groších.

Kdož v lesích panských chce listí s dříví spadlé na zemi městi a si domů nositi za vědomí úředníka, povinen jest rolník pánu dáti 1 hus krmnou, podsedník po slepici, kdožby chtěl listí na voze voziti dá 2 husy krmné.

Kdožby v lesích panských včely nalezl, má to hajnému a ten úředníkovi oznámiti, uzá-li úředník, že na škodu není to dřevo, ve kterém ty včely sou, řezati, může je vzíti a platu pánu dá 10 grošů.

Když se vdova nebo sírotek z gruntův panských na statek cizích pánů vdá, má každý, kdož sám prostý, povinen jest s úředníkem se umluvit a je (peníze) k ruce panské spraviti – tak dříve bývalo, ale od 10 let se nevybíralo za příčinou snešení sněmovního.

Kdožby v které vsi šenkovati víno chtěl, povinen z 1 vědra pánu po 1 groši dáti.

Kdo chce ve valše tovačovské sukna váletí, má do 1 postavu 2 groše a 4 denáry dáti.

Kdo chce nějaké dřevo nebo kládu na pile panské sobě dáti řezati, platí od 1 řezu po 1 groši.

Za pastvu žaludovou v lesích panských dávají od 1 svině po 5 – 6 groších.

Každý podruh židovský platí pololetně 15 grošů.

Každý tkadlec dává ze stavu po 2 groších.... atp.

Suma důchodů běžných bývá 163,5 kopy 22 grošů 6 denárů, někdy méně, někdy více v roce.

Vrchností od konce 15. století zavádí nové způsoby hospodaření především zakládáním nových rybníků, na něž si berou půdu svých poddaných a ještě tyto nutí k pracím na stavbě hrází.

Tak Jan z Pernštejna „odňal lidem věrovským jejich pastvisko pod osadou ležící a jejich obecní řeky i zatopil vše rozšířeným rybníkem „Hradeckým“.Proto dal jim roku 1523 kus lesa jménem Otúček...“

(Český archiv XX.314-315)

Po válce třicetileté, kdy řada gruntů byla opuštěna, vrchností násilím osazují poddané na zpustlých usedlostech a vyžadují plnění roboty. Přísné tresty stíhají všechny, kdož chtějí přejít na jiná panství a opustit svůj grunt bez laskavého svolení vrchnosti. Poddaní se tak vlastně stávají nevolníky své vrchnosti připoutaní k půdě. Poddaní musí zásobovat každé vojsko, které prošlo krajinou a nikdo se nestaral o to, zůstane-li po jeho odchodu sedlákům osivo pro novou

5. úročníci (*agricolae censiti*), kteří ze svého pozemku jež drželi doživotně museli vrchnosti odváděti roční nájem a konali služby robotní,

6. poddaní a nevolníci (*glebae adstricti*), čeládka dvorská.

Zcela výjimečné postavení zaujímal duchovenstvo, obyvatelstvo měst – skoro vesměs německé.

Na panském sjezdu v Brně (1486) bylo usneseno o právech královských měst. Jedině stav selský zůstával v dosavadní porobě svých vrchností. Byla přijata úmluva, že poddaný člověk se bez vůle svého pána nesmí vystěhovat ze statku v Čechách na Moravu a naopak. Sedlák zůstával přivázan ke své hroudě tak jak byl již po sto let před tím (1380) za markrabího **Jošta** bylo ustanoveno.

Z počátku poddaní platili vrchnosti stále stejnou peněžitou a naturální cenu. Mince se však postupně znehodnotily až na desetinu původní hodnoty. Nakonec musela vrchnost hledat nové zdroje svých příjmů. Šlechta pak našla celou řadu způsobů jak zvýšit příjmy a pro sedláky tak byly postupně zaváděny nové a nové povinnosti, byly jednak zvyšovány roboty, vedle prací na polích byli tito nuceni svážet dřevo z panských lesů, kámen na stavbu nových budov, na poddané byly svalovány přípravek pro vojsko.

Po válkách husitských nastalo u nás všeobecné zhoršení poddanských poměrů zejména když vrchnosti začaly hospodařit ve své vlastní režii. Zvláště na pak sklonku 16. století se stav poddaných natolik zhoršil, že se to projevovalo selskými nepokoji – u nás v Dluhonicích a Troubkách.

„Lidé ze vsí a městeček kojetského a tovačovského panství rozvázeli z rozkazu vrchností – a ne z práva – víno z panských hor na tovačovský zámek, když si proti této křivdě stěžovali, pan Vilém z Pernštejna ulehčil jim (roku 1515) tím způsobem, že měli napříště vína panská jednou v roce svážeti a dostávat od přivezení drajlinku dvě kopy grošů na počet míšeňský“.

(Český archiv XVII. 227-228)

Také rybníkářství, monopol velkostatků bylo vydatným zdrojem příjmů. Vedle šlechty i města se rozmáhala obchodem a průmyslem. Židé a novokřtěnci odváděli pánům veliké poplatky. Pouze poddaný lid strádal útisky vrchností, které většinu břemen svalovaly na jeho bedra.

V roce 1600 byl zhotoven na tovačovském panství urbář, ve kterém je uvedeno:

KLOPOTOVICE, osedlých 31, v tom zahradníků 5.

Platu dávaly 77 kop 16 grošů a 6,5 denáru.

Roboty konaly při dvoře **Vyklickém**

Povinností hoferů:

Hoferi tovačovští, troubečtí, opločtí, ejvanští, klenovští, čelčičtí, hrdiborští, bikupští, klopotovští, čertoryjští, boleličtí, majetínští, rakodavští a věrovští jsou povinni chmel otrhávat po jednom dni v roce, pleti v zahradách a jinde po dvou dnech, pak podle potřeby obilí vázati. Dále hoferi ejvanští povinni ovce na

Loučkový most

Přes řeku Blatu stával v místech polních tratí „Vršina“ a „Loučka“. Tento most sloužil především vlastníkům pozemků v polní trati „Loučka“, aby nemuseli dojíždět na druhou stranu řeky Blaty až přes silniční most. Obecní zastupitelstvo 25. srpna 1923 projednalo a schválilo uchování mostu. V roce 1925 (20. ledna) byla přestavba Loučkového mostu zadána architektu Václavu Kydlíčkoví z Tovačova za celkovou částku 8 280,- Kč, dne 14. února 1925 pak byla tato částka zvýšena na 9 920,- Kč.

Dne 28. listopadu 1947 zadána stavba (oprava) tohoto mostu stavební firmě Čechmánek z Tovačova za částku 25 900,- Kč.

Náš snímek pochází z konce padesátých let minulého století, kdy byl tento most ještě funkční. Protože v následujících letech přestal být používán, malá nosnost pro traktory, nebyl opravován a chátral. V současné době už jen úprava břehů na obou stranách Blaty připomíná ve kterém místě most stával.

Na prvním snímku je vidět ještě původní loučkový most v padesátých letech a na druhém jeho stav asi před rokem.

Z mikroregionu Střední Haná

Ve středu 27. září letošního roku se konalo v rytířském sále tovačovského zámku křtění dvou knížek. Otakar Bystřina a současná doba a Hanácká legenda. Druhá z nich je dílo Otakara Bystřiny, vlastním jménem JUDr. Ferdinand Dostál, rodák z Věrovan.

Knížku křtila starostka Města Tovačova paní Zdeňka Dopitová. Jako další, vidíme pány Karla Šálka, JUDr. Jaroslava Kremla, Jaroslava Dostála, Ing. Jiřího Šírka a paní Mgr. Hanu Kremplovou. Tyto knížky jsou neprodejné. V naší knihovně tyto publikace je možné si půjčit.

Robota

byla bezplatná práce všelikého druhu, k níž byli zavázáni poddaní vůči svým vrchnostem, původně také práce jistého druhu pro stát. (místo daně)
Ottův slovník naučný

Píseň o robotě

Přijdou na tě platy,
kontribuce taky,
na robotu musíš jít,

nepůjdeš-li jednou,
drábi tebe vezmou,
ještě budeš k tomu bít.

Z ustanovení C.k. patentu o robotě:

Chasa, která se na robotu odesílá má v ničem se neprotivit, nýbrž svoje povinnosti vykonat, jak v patentu vyměřeno jest, jinak takový protivný čeledín z roboty se odešle a na místo jeho musí hospodář sám na robotu jet nebo jít a svoji povinnost své vrchnosti osobně vykonat.

Za zameškání robotního dne mají se dva dny a za zameškání robotní hodiny dvě hodiny odbyvat.

Jeden každý sedlák musí s tou přípravou s kterou on sobě sám doma dělá, totiž s vozem, pluhem a bránama své vrchnosti robotu s patřičným nákladem vykonávat, jinak s nějakou darebnou přípravou na robotu se nepřijme.

Kdyby některý obce nebo poddaní protiv nejvyššímu patentnímu nařízení, aneb v odpracování povinnosti své milostivej vrchnosti se vzbouřily, na takové buřiče jest od panství C.k. obzvláště starý právo ustanoveny, který starý právo dle provinění a přesvědčení jednoho každého viníka hned na místě dle práv buďto na životě, anebo na jmění bez apelací trestati bude.

Feudální renta měla trojí formu:

- 1) renta v úkonech (roboty) – nejstarší forma renty,
- 2) renta v naturáliích (určené dávky obilí, drůbeže, přize)
- 3) renta peněžní – nejvyšší forma renty.

Jednotlivé renty se odváděly:

- přímé – vrchnosti (roboty, peněžní dávky, naturálie)
- desátek - církví
- zemské dávky zeměpánu (kontribuce, vojenské dávky)

Obyvatelstvo moravské země se na sklonku XIII. Století skládalo z těchto tříd:

1. vyšší šlechta (barones, clavini) – tvořící stav panský,
2. nižší šlechta (vladykové, rytířové a panošové),
3. svobodníci (rustiči) – majitelé drobných statků, kteří ani vrchnostem panským ani městům nebyli poddání,
4. emfytenti (zákupní statkáři), kteří měli pozemek od nějaké vrchnosti zakoupeny,